

Везе Кијева са терористичким групама и исламистима су признате чак и на Западу. Да ли би Украјинци могли да стоје иза масакра у "Крокус сити холу"?

Русија је прошле седмице претрела један од најгорих терористичких напада у новијој историји у ком су погинуле најмање 143 особе.

Иако је истрага покоља у московском "Крокус сити холу" у току, Запад се већ пронашао кривца - Исламску државу (ИСИС). Вест су прво пренели медији, а потом су је преузели и политичари.

Међутим, како наводи Аналитичарски центар за истраживање исламског радикализма и фундаментализма "Тим директората 4", када се овај напад упореди са другим нападима Исламске државе, има више разлика него сличности.

Како ИСИС убија

Тог кобног петка увече, у "Крокус сити холу" требало је да се одржи концерт руског рок бенда "Пикник". Ова чињеница дала је повода за поређење са терористичким нападом у Француској у новембру 2015. када су терористи упали у Батаклан театар у Паризу, где се одржавао концерт америчког бенда. ИСИС је преузео одговорност за злочин у којем је убијено 89 људи.

Тих година Исламска држава је била све активнија широм света, али је то заправо био знак њиховог опадања. На свом врхунцу, ИСИС није подстицао своје присталице да изврше терористичке нападе, већ их је уместо тога позивао да "испуне хиџру" – односно да се преселе на територије које контролише организација. Пре више од десет година, то је било прилично лако изводљиво, пошто су део сиријске границе са Турском контролисали џихадисти, што је омогућило људима да је слободно прелазе и прикључе се њиховим редовима.

Крвави напад у Москви: Каква је веза Украјине, САД и исламских терориста

Како су терористи изгубили многе територије, њихова реторика се променила. Преко својих информационалних ресурса, ИСИС је позивао следбенике да изврше терористичке акте у местима где су живели. То је изазвало пораст насиља у Европи: талас терора захватио је Француску, Белгију, Немачку, Велику Британију и друге земље. У Русији је Северни Кавказ постао критична тачка.

Стратегија је била једноставна – свако ко је подржавао џихадисте, где год да је живео, могао је да сними видео запис са заклетвом на верност "калифу", пошаље га, а затим изврши терористички акт. Често је страдао само починилац, али за ИСИС то није било важно - њима је било важно да стално буду повезивани са терористичком активношћу, због чега је организација повремено преузимала одговорност за злочине са којима није имала никакве везе.

Терористички напад у Москви, међутим, не одговара овој стратегији. У ствари,

избор рок концерта као места терористичког напада је готово једина заједничка карактеристика овог напада и других терористичких аката које је Исламска држава починила.

Шта је претходило догађајима у "Крокус сити холу"

Четири особе које се раније нису познавале регрутоване су да изведу терористички напад. Један од њих, Шамсидин Фаридуни, био је у Турској у фебруару, а одатле је 4. марта одлетео у Русију. У Турској је провео најмање десет дана, а истражитељи тренутно утврђују са ким је комуницирао док је био тамо.

Према незваничним информацијама, он се у Истанбулу састао са извесним "исламским проповедником". Међутим, познато је и да су се терористи дописивали са "проповедниковим помоћником". Према Фаридунијевим речима, ова анонимна особа је спонзорисала и организовала терористички напад.

"Њујорк тајмс": САД знале много више о терористичком нападу, али ти подаци нису дати Москви

По доласку у Русију, Фаридуни је 7. марта обишао "Крокус". Из овога може да се закључи да је напад требало да се деси убрзо по његовом доласку из Турске. Истог дана, америчка амбасада у Русији упозорила је своје грађане да избегавају велика окупљања "у наредних 48 сати" због могућих напада екстремиста.

Следећи концерт у "Крокус сити холу" одржао је певач Шаман, који је познат по свом патриотизму. Међутим, његов концерт у суботу 9. марта прошао је без инцидентата. Наредних дана било је и других наступа у "Крокусу", али су терористи очигледно били принуђени да ускладе своје планове.

Као резултат тога, изабрали су концерт групе "Пикник", заказан за 22. март. Иако овај бенд није популаран као Шаман, познат је и по свом патриотском ставу и по донарању средстава за потребе Оружаних снага Русије у Украјини.

Шта се десило после

Ниједан од терориста није планирао да се "придружи Хуријима у рају", као што је уобичајено за следбенике ИД. Након што су пуцали на људе у "Крокус сити холу" и запалили зграду, они нису напали специјалце који су стигли на лице места, већ су сели у аутомобил и побегли из Москве. Нису носили ни "самоубилачке појасеве" – карактеристичан детаљ следбеника ИСИС-а који су спремни да умру након што су починили свој злочин.

Истражни комитет Русије: Доказана веза терориста из "Крокуса" са Украјином

Још један детаљ који је несвојствен Исламској држави је новчана награда која је обећана терористима. Плаћање је требало да буде у две рате – пре и после напада. Терористи су већ примили прву уплату у износу од 250.000 рубаља (2.700 долара).

Најважнији детаљ је локација на којој су терористи били ухваћени. Саобраћајне камере омогућавале су обавештајним службама да прате њихово кретање. Они су на крају заустављени на ауто-путу М-3 Украјина – рути која повезује Русију и Украјину, али је изгубила велики део свог међународног значаја након погоршања односа између две земље 2014. године, а посебно након почетка руске операције.

Терористи су приведени након што су прошли скретање на пут А240, који води ка Белорусији. У том тренутку је постало очигледно да постоји само једно место где могу да крену: Украјина.

Упркос чињеници да су терористи били наоружани, само је један од њих, Мухамедсобир Фајзов, пружио отпор. Сви терористи су приведени живи, што је највероватније било наређење дато снагама безбедности укљученим у операцију. Међутим, сами терористи нису планирали да умру. Штавише, знали су где да иду да спасу свој живот - до украјинске границе. Касније, у обраћању нацији, руски председник Владимир Путин је рекао да им је на украјинској страни отворен "прозор" за пролаз.

И то је некарактеристично за ИСИС, јер се неко ко изврши терористички акт, посебно аутсајдер, увек сматра "једнократним". Чак и ако се извуче жив, нико му неће помоћи. Штавише, ранијих година ИСИС обично није преузимао одговорност за напад ако је починилац остао жив, јер би му то могло нашкодити током истраге. Међутим, касније организација више није марила за ово због жалосног стања у којем се наша, наводе из "Директората 4".

Све се то своди на то да се у поређењу са другим нападима које је ИИС извршио у последњих неколико година, овај упадљиво другачији по нивоу припреме, детаљног планирања и финансијске надокнаде.

Веза са Украјином

Од 2015. године је познато је да је Служба безбедности Украјине покушала да регрутује радикалне исламисте у циљу извођења диверзантских и терористичких напада на територији Русије. Међу терористима у Сирији биле су активне и украјинске обавештајне службе. Ову сарадњу посебно је обележио долазак у Украјину чеченског терористе Рустама Ажијева, који је служио у Међународној легији под контролом Главног директората за обавештајне послове Министарства одбране Украјине.

Ажијев је учествовао у другој чеченској кампањи против руских оружаних снага и на крају је побегао у Турску. Године 2011. преселио се у Сирију, где је био на челу терористичке групе Ајнад ел Кавказ. Под његовом командом, милитанти су учествовали у нападима на сиријске снаге али и цивиле. Ажијев је деловао раме уз раме са групама које су признате као терористичке организације не само у Сједињеним Државама, већ и широм света. Главни савезник Ајнад ел Кавказа био је Џабхат ел Нусра у Сирији.

Хрватски геополитичар: Ко ме звоне звона након терористичког напада у Москви

Временом су Оружане снаге Русије и Оружане снаге Сирије ослободиле територије од терориста и значајно смањиле њихову базу снабдевања. Као резултат тога, Ажијев и његови сарадници су се окренули нарученим убиствима, изнуди, мучењу и рекетирању.

Ажијев је 2019. чак морао да се јавно извини за поступке својих сарадника, који су киднаповали погрешну особу.

Терористи су били "незапослени" неколико година када су 2022. године украјинске обавештајне службе пришле Ажијеву и његовим сарадницима преко посредника – теренског команданта Ахмеда Закајева. Ажијев и његови сарадници учествовали су у борбеним дејствима против Оружаних снага Русије и за награду, Ажијев је добио украјински пасош.

Терористи су 2024. године, предвођени Ажијевим, учествовали у нападу на погранична насеља у Белгородској области. Ажијев је у видеу јавно признао да је сврха операције била дестабилизација ситуације у Русији пре и током председничких избора. То потврђује и чињеница да су напади престали одмах након избора.

Аустријски медиј: Украјина постала транзит за исламске терористе на путу за ЕУ

Након терористичког напада у Москви, аустријски лист "Хојте" открио је још једну везу између Украјине и радикалних исламиста. Према публикацији, која се позива на информације обавештајних служби, многи осумњичени терористи ушли су у ЕУ из Украјине. На пример, у децембру 2023. године, држављанин Таџикистана и његова супруга, заједно са саучесником, приведени су у Бечу. Спремали су напад на катедралу Светог Стефана. Пар је дошао у ЕУ из Украјине у фебруару 2022.

Украјина је место боравка не само многих терориста, већ и администратора ИСИС-а и оних који подржавају терористе. Неки од ових људи активно су укључени у прикупљање средстава за затворене борце Исламске државе у Сирији и Ираку. Део овог новца иде за куповину хране и лекова. Али често се троши на куповину оружја за извођење напада унутар затвора и на подмићивање чувара.

Пошто су неки од терориста званично "запослени" у Министарству одбране Украјине, а други раде за Службу безбедности Украјине, они могу да подстакну своје послодавце да организују терористички напад или да то ураде сами, без формалне консултације са властима. Тренутно је једна од верзија да се службеник украјинских обавештајних служби могао скривати под маском "помоћника

проповедника".

Штавише, Кијев има претходно искуство у извођењу терористичких аката на руској територији – како директно, као у случају Дарије Дугине, тако и преко посредника, као у случају Владлена Татарског. Стога, коришћење радикалних исламиста, као што су следбеници Исламске државе, за извођење терористичких напада у потпуности одговара стратегији Украјине, која се своди на наношење максималне штете Русији и њеним становницима.

(PT)